

BŰNMEGELŐZÉSI HÍRLEVÉL

Az internethasználat széles körű elterjedésével egyre többen intézzük vásárlásainkat, pénzügyeinket online. A kényelmes ügyintézés azonban veszélyeket rejthet magában, ezért a kockázati tényezőkre érdemes figyelmet fordítani.

A Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság márciusi hírlevelében egy 2017. januárban történt eset kapcsán az interneten történő vásárlás veszélyeire kívánja felhívni a figyelmet.

Egy közösségi oldalon található zárt csoporton keresztül egy sportcipő megvásárlásában egyezett meg az eladóval egy 18 éves nő. Az eladóval történt megállapodást követően átutalta a megadott bankszámlára a termék árát, de azt nem kapta meg. A nő feljelentést tett a rendőrségen. A nyomozók beazonosították a hirdetőt, akiről kiderült, hogy 2016. november és 2017. január között további legalább négy hasonló bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható. A nyomozás adatai szerint az egyik esetben számítógépet árult álneven és miután a vevő átutalta számára a pénzt, egy dobozban téglákat küldött helyette.

Az internetes vagy másnéven online kereskedelem mind a vásárlók, mind az eladók számára számos előnnyel jár. A potenciális vevők otthonról vásárolhatnak, lehetőségük nyílik az árak összehasonlítására, majd a megrendelést követően a futár házhoz hozza az árut. Azonban a felek a legtöbb esetben nem találkoznak egymással, a vevő a fizetést megelőzően csak fotón látja a terméket, ez a helyzet kockázattal járhat, amelyet a csalók kihasználhatnak. Ezért érdemes kellő körültekintéssel eljárni. Az internetes vásárlásnak alapvetően két fajtája van: történhet webshopokon keresztül és aukciós portálokon. A webshopokban a kereskedők jellemzően új terméket árulnak, számlával, jótállással, míg az aukciós portálokon sok esetben használt termékek szerepelnek, számla és jótállás nélkül. Ennél fogva az áruk alacsonyabb, de az ezzel járó esetleges kockázatot ajánlott szem előtt tartani.

Személyes átvétel

Az online vásárlás legnagyobb veszélye, hogy a megrendelő megkapja-e pénzéért a kiválasztott árut, illetve azt kapja-e, és olyan minőségben, amit kiválasztott. A webshopokon és az aukciós portálokon keresztül történő vásárlásoknál többnyire lehetőség van a termék személyes átvételére, a helyszínen történő kifizetéssel. Ez a tranzakció legbiztonságosabb formája, hiszen a fizetés előtt alkalom nyílik az áru megtekintésére, és ha az nem felel meg az elképzelésnek, a vevő elállhat a vásárlástól. Aukciós portál esetében ennek lehetnek negatív következményei, ezért a licitálás előtt érdemes megfelelő tájékoztatást kérni a termékről.

Csomagküldés

A termék személyes átvétele nem minden esetben megoldható (távolság miatt, üzlethelyiség hiányában), ilyenkor a postai út járható. A megrendelés (licitálás) előtt ajánlott tájékozódni a jótállás feltételeiről, a szállítási költségekről és a szállítás idejéről. Webshop esetében nézze meg, hogy ki az oldal üzemeltetője. Ez lehet cég vagy magánszemély (egyéni vállalkozó), de az oldalon mindenkor fel kell tüntetni a címet, az adószámot és cégjegyzékszámot, illetve a csomagküldésre jogosító nyilvántartási számot. A webshopok és aukciós portálok használatához általában regisztráció szükséges, ilyenkor fontos a kért adatok (mint szállítási cím, e-mail, telefonszám) pontos megadása, hiszen ezek elengedhetetlenek a tranzakció sikeres lebonyolításához.

Utánvétel

Az áru kifizetése többféleképpen történhet. Az egyik az utánvétellel történő kifizetés, ilyenkor a postásnak vagy a futárnak kell fizetni. Ez általában pluszköltséget jelent a szállítási díjon felül. Ebben az esetben a csomagot szinte biztosan megkapja. Mindig ellenőrizze, hogy a csomag bontatlan és ép. Ha felbontották vagy sérült, akkor ne vegye át, hanem küldje vissza a feladónak. Ha van rá lehetősége, nyissa ki és ellenőrizze,

hogy tényleg a megrendelt árut kapta.

Átutalás, bankkártya használat

Utánvétel helyett lehetőség van az áru előre történő kifizetésére. Ez történhet átutalással, ekkor kapni fog egy előleghozzájárulást, amin a számlaszám és az átutalandó összeg szerepel. Ezt akár személyesen a bankban vagy az interneten keresztül is átutalhatja. Fizethet bankkártyával is, szintén az interneten keresztül. Ehhez általában dombornyomott kártyára van szükség.

Praktikus eszköz az egyes bankok által kibocsátott úgynevezett virtuális kártya, amelyre a kívánt összeget a vásárlás előtt fel tudja tölteni és azt követően nem marad rajta pénz. A további veszélyek elkerülése érdekében lényeges, hogy csak bank által működtetett, biztonságos oldalon adja meg az említett adatokat. Több bank is működtet ilyet, a kereskedő döntése, hogy melyikkel köt szerződést. Az eladó ekkor nem kerül kapcsolatba az adatokkal, hanem átirányítja a potenciális vásárlókat egy bank által működtetett oldalra és a kártyaadatok ott kerülnek feldolgozásra. Mindig ellenőrizze, hogy az oldal rendelkezik-e tanúsítvánnyal, ugyanis ennek megléte garantálja, hogy az oldalt tényleg a bank üzemelteti, illetve, hogy a kapcsolat megfelelően titkosított (az elküldött adatok visszafejtésének elkerülése érdekében). A bankkártya-adatokat soha ne adja meg e-mailben vagy más, nem banki úrlapon keresztül!

A bankkártyán túl az elektronikus fizetésnek van más módja is. Ez az úgynevezett Paypal fizetési rendszer. A Paypal oldalán kell regisztrálni és megadni a kártyaadatokat, majd a hitelesítési folyamatot követően már használatba is vehető. A vásárlások során a Paypal fizetési módot választva a Paypal oldalára jutunk, ahol belépve jóvá tudjuk hagyni a megadott tranzakciót. Ez a vásárlók számára ingyenes. Ellenőrizzük ilyenkor is a https meglétét, hiszen elképzelhető, hogy álooldalra irányítanak, hogy megszerezzék a belépési adatokat. A paypalos fizetés a bankkártyát terheli, de annak adatait az eladó nem látja.

Az interneten történő vásárlás alkalmával mindenkor legyen körültekintő:

- ha lehet, válasszon személyes átvételi módot;
- ellenőrizze az eladót korábbi visszajelzések, közzétett adatok alapján;
- bankkártya-adatait csak a bank online fizetésre létrehozott oldalán adja meg (e-mailben soha);
- ellenőrizze, hogy a fizetésre használt oldal rendelkezik-e tanúsítvánnyal!

Amennyiben a hírlevél tartalmát hasznosnak ítéli - a forrás megjelölésével! -, bátran felhasználhatja a lakosság tájékoztatására (pl. képűjság a helyi TV-ben, önkormányzati intézmények faliújságai, stb.). Remélem ezzel is hozzájárulhatunk ahhoz, hogy az Ön településének lakói minél kevesebb számban váljanak bűncselekmények áldozatává.

TEGYÜNK KÖZÖSEN BIZTONSÁGUNKÉRT!

**Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság
Bűnmegelőzési Osztály**